

Čís. 8673.

Žalobu konfesorní (uznávací) podle § 523 obč. zák. při služebnosti pozemkové lze podatí nejen proti vlastníku služebného pozemku, nýbrž proti každému, kdo právo služebnosti ruší neb omezuje, a to vedle žaloby posesorní. Žaloba jen určovací přísluší za podmínek § 228 c. ř. s. oprávněnému jen proti vlastníku služebného pozemku, neruší-li služebnost, nýbrž ji jen neuznává.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1929, Rv I 976/28.)

Žalobci, vlastníci domu č. p. 41, domáhali se proti žalovaným, vlastníkům domu č. p. 42, by bylo uznáno právem, že žalobcům jako vlastníkům domu č. p. 41 přísluší právo vozové cesty ze stavení č. p. 41 kolem stavení č. p. 42 po prostoře mezi těmito staveními a že žalovaní jsou povinni zdržeti se rušení služebnosti žalobců. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání nelze upřítí oprávnění. Pokud jde o rušení práva služebnosti jízdy žalobců po pozemku čí. kat. 81/9 v místě mezi hnojištěm žalovaných a silničním příkopem, rozšiřováním tohoto hnojiště žalovanými, jest odůvodněna výtka nesprávného posouzení věci po stránce právní (§ 503 čí. 4 c. ř. s.) a v důsledku toho i výtka kusosti odvolacího řízení (§ 503 čí. 2 c. ř. s.). Odvolací soud se mylně domnívá, že při žalobě o pozemkovou služebnost podle § 523 obč. zák. (žalobě konfesorní), nemůže býti nikdo jiný žalovanou stranou, než vlastník služebního pozemku, a že, poněvadž služebným pozemkem jest pozemek čí. kat. 81/9, jenž nepatří žalovaným, nýbrž obci R., jest žaloba již z tohoto důvodu neopodstatněná a bylo ji zamítnouti. § 523 obč. zák. mluví ovšem jen o vlastníku služebného pozemku jako o žalovaném, poněvadž jest to případ nejčastější; není to však případ jediný. Žalovaným může býti nejen vlastník služebného pozemku, jenž neuznává služebnost, nýbrž každý, kdo ruší právo služebnosti; při žalobě na ochranu služebnosti proti rušebnímu činu, nemusí to býti právě vlastník věci služebné. Domáhá-li se ovšem žalobce, jenž vydržel služebnost, knihovního vkladu služebnosti, musí žalovati knihovního vlastníka věci služebné, což v souzeném případě nedopadá. Není proto správným názor odvolacího soudu, že žalovaní nejsou pasivně ke sporu oprávnění. Rušili-li žalovaní výkon služebnosti žalobců, omezující jej nad potřebnou míru, jsou právem žalováni, ana žaloba nemusí čeliti jen k tomu, by bylo uznáno právo služebnosti nebo by do pozemkové knihy bylo zapísáno, nýbrž může čeliti i k tomu, by bylo zapovězeno další rušení žalovanými, by byly odstraněny překážky, přičící se právu služebnosti,

a by škoda byla nahrazena. To vyplývá z věcné povahy práva služebnosti, jež působí proti všem osobám třetím, nikoli jen proti určitému zavázanému. Právní názor odvolacího soudu, že, rušena-li služebnost třetí osobou rozdílnou od vlastníka služebního pozemku, přísluší oprávněnému proti rušiteli jen žaloba z rušené držby po dobu třiceti dnů ode dne rušebního činu, není správný. Vedle žaloby posesorní přísluší mu i žaloba petitorní, konfesorní podle § 523 obč. zák. i proti pouhému rušiteli. Žaloba určovací přísluší oprávněnému jen proti vlastníku služebního pozemku, neruší-li služebnost, nýbrž ji jen neuznává (§ 523 c. ř. s.), jsou-li zde ovšem podmínky § 228 c. ř. s. V tom směru posoudil odvolací soud věc po právní stránce mylně. Poněvadž žalobci v žalobě tvrdí, že v y d r a ž i l i služebnost držením čtyřicetiletým a že žalovaní ruší takto nabyté právo služebnosti jeho obmezováním, rozšiřující své hnojiště a zúžující tím prostoru pro výkon služebnosti, je zjevné, že jde o žalobu konfesorní proti rušitelům služebnosti, třebaže nejsou vlastníky služebního pozemku, a že žalovaní jsou pasivně ke sporu oprávněni.

Čís. 8674.

Byla-li pravoplatným rozsudkem ke kupitelově žalobě zrušena kupní smlouva a prodávatel uznán povinným vrátiti kupní cenu proti vrácení koupené věci a kromě toho zaplatiti útraty, nemá napotomní zahájení vyrovnacího řízení o prodávatelově jmění vlivu na právní poměr stran. Ochotu vrátiti koupenou věc projevil kupitel s dostatek tím, že vedl exekuci k vydobytí nároku na vrácení kupní ceny.

Útraty onoho sporu, jichž zaplacení nebylo učiněno závislým na vrácení koupené věci, jsou samostatnou pohledávkou, postíženou vyrovnáním.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1929, Rv II 406/28.)

Žalobce domáhal se proti žalovanému, by bylo určeno, že nárok žalovaného proti žalobci z rozsudku nejvyššího soudu ze dne 11. listopadu 1925, Rv II 308/26, jest do 60% zrušen, 40% staven, a by exekuce povolená k vydobytí onoho nároku byla zrušena. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z t ě c h t o d ů v o d ů: Žalobce domáhá se oposiční žalobou výroku, že vymáhaný nárok žalovaného zanikl vyrovnáním co do 60% a že nastaly okolnosti vykonatelnost nároku co do zbytku 40% zastavující, ježto žalovaný nábytek dosud nevrátil, ba že se žalovaný svého nároku zřekl, odepřev nábytek vrátiti. Je tudíž otázkou, jsou-li tu okolnosti, jež nastaly po rozsudku a působí zánik neb zastavení vykonatelnosti nároku a exekučního titulu. První soud zjistil jako nesporné, že rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 11. listopadu 1926, Rv II 308/26-1 byl odsouzen nynější žalobce, tehdy žalovaný, zaplatiti žalovanému, tehdejšímu žalobci, 20.600 Kč s příslušnými úroky proti vrácení nábytku a nahraditi útraty sporu 3.717 Kč, 1.757 Kč